

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 8C/126/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5614204813
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Halušková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2014:5614204813.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lipt. Mikuláš v právnej veci žalobkyne v 1. rade B. Č., A.. XX.XX.XXXX, W. M. XX, F. a žalobcu v 2. rade U. Č., A.. XX.XX.XXXX, W. M. XX, F., obidvoch právne zastúpených advokátkou JUDr. Zdeňkou Vokálovou, so sídlom v Prešove, Hlavná 61, proti žalovanému Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom v Bratislave, Mlynské nivy 1, IČO: 31 320 155, právne zastúpeného ČERNEJOVÁ & HRBEK, s.r.o., so sídlom Kýčerského 7, Bratislava, v konaní o zdržanie sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou samosudkyňou JUDr. Janou Haluškovou takto

rozhodol:

Súd žalobu v celom rozsahu z a m i e t a .

Žalobcovia sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 412,79 eur, a to na účet právneho zástupcu žalovaného ČERNEJOVÁ & HRBEK, s.r.o., vedený v S. W. a.s., číslo účtu: XXXXXXXXXXX/XXXX.

o d ô v o d n e n i e :

Predmetom konania začatého dňa 29.05.2014 bol návrh žalobcov, aby súd žalovanému uložil povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou, na základe zmluvy o zriadení záložného práva z 11.06.2008, ktorej predmetom je pozemok C-KN parc. č. 121 o výmere 466 m², zastavané plochy a nádvoria, pozemok C-KN parc. č. 122 o výmere 279 m², záhrady a stavba rodinného domu súp. číslo XX, postavená na pozemku C-KN parc. č. 121, vrátane jeho súčastí a príslušenstva, ktoré sú zapísané na LV č. XXX Okresného úradu, Katastrálneho odboru Lipt. Mikuláš pre obec a katastrálne územie F.. Zároveň týmto podaním žalobcovia navrhli prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ Obč. súd. por. s návrhom, aby konajúci súd podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a čl. 19 ods. 3 písm. b/ Zmluvy o Európskej únii požiadal Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o predbežnej otázke. Podľa návrhu žalobcov má súd položiť prejudiciálnu otázku, či sa majú Smernica Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 a Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11.05.2005 vykladať v tom zmysle, že je s nimi v rozpore právna úprava členského štátu, akou je ustanovenie § 151 j/ ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s ďalšími ustanoveniami právnej úpravy vo veci samej, ktorá umožňuje veriteľovi aj napriek spornosti vymôcť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok vykonaním záložného práva bez posúdenia zmluvných podmienok súdom, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Navrhol aj polozenie prejudiciálnej otázky, či právna úprava, akou je úprava dotknutá vo veci samej, umožňuje obchádzanie dôležitého prvku práva Európskej únie, a to ex offo súdnu kontrolu nekalých zmluvných podmienok, ak veriteľ vymôže plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok predajom majetku spotrebiteľa mimosúdne a spotrebiteľ nie je zastúpený advokátom a nebol informovaný o nekalosti zmluvných podmienok.

V písomnej replike zo dňa 10.07.014 žalovaný navrhol zamietnutie žaloby uplatniac si právo na náhradu trov konania z dôvodu zneužívania práva obrátiť sa so žalobou na súd v zmysle § 2 Obč. súd.

por. žalobcami na úkor žalovaného, jeho povesti a dobrého obchodného mena. Napádaný spôsob výkonu záložného je štandardným v právnom poriadku Slovenskej republiky, sporovými stranami bol dohodnutý výslovne a dobrovoľne a počas takmer 10-ročného trvania zmluvného vzťahu, kedy žalobcovia úver čerpali, títo existenciu uvedeného zabezpečovacieho inštitútu nenamietali. Žalobcovia iniciovali súdne konanie so zrejším úmyslom vyhnúť sa plneniu svojich záväzkov, keďže úverové zmluvy a s nimi súvisiace záložné zmluvy uzatvorili dobrovoľne. Žalobcovia nepreukázali existenciu tvrdených neprijateľných zmluvných podmienok v úverovej zmluve. Ich argumenty o nesúlade právnej úpravy záložného práva dobrovoľnou dražbou s Ústavou SR a európskym právom sú neurčité, zmätočné, nepresvedčivé. Naopak, podľa novelizácie Občianskeho zákonníka účinnnej od 01.06.2014 ide o jediný prípustný spôsob výkonu záložného práva. Podľa právnych záverov generálneho advokáta Nilsa Wahla z 21.11.2013 v prejudiciálnom konaní Macinský/Macinská je slovenská právna úprava záložného práva a dobrovoľných držíeb v plnom súlade s európskym spotrebiteľským právom. Nepodložené a neurčité je tvrdenie žalobcov, že žalovaný sa mal voči nim dopustiť nekalej praktiky tým, že ich „nepriemerane zaúveroval“. Poskytnutie každého ďalšieho úveru sa nemohlo uskutočniť bez súhlasu všetkých zmluvných strán, teda bez vôle samotných žalobcov. Povinnosť odbornej starostlivosti pri skúmaní poskytovania, resp. navýšenia úveru žalovaným zo žiadnych, vtedy platných, právnych predpisov nevplyvala. Úverová zmluva bola medzi účastníkmi konania uzatvorená 13.05.2008, táto povinnosť bola ustanovená až § 7 zákona č. 129/2010 Z. z. účinného 11.06.2010. Žalobcovia poukazom na existenciu neprijateľných zmluvných podmienok, napr. dohody o zrážkach zo mzdy, rozhodcovskej doložky, bez uvedenia bližších dôvodov ich neplatnosti ani pri konštatovaní neprijateľnosti poplatku za poskytnuté úvery v celkovej výške 26.000,- Sk (863,11 eur) ani čiastočne neobjasňujú dôvody svojej úvahy o neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky. Údaj o výške, počte a termíne splátok istiny, úrokov a iných poplatkov sa nachádza na prvej strane úverovej zmluvy v časti II. bod 2.2. Informácia o RPMN je uvedená na strane 2. úverovej zmluvy ako 8,89 %. V ďalšej časti vyjadrenia žalovaný rozoberá inštitút záložného práva a jeho výkon dobrovoľnou dražbou podľa právnej úpravy účinnej v SR, jej súladom s Ústavou SR, európskym právom.

Uznesením č. k. 8C/126/2014-22 zo dňa 20.06.2014, ktoré doteraz nenadobudlo právoplatnosť, súd zamietol návrh žalobcov na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým mal žalovanému uložiť povinnosť totožnú s povinnosťou, ktorú mu má uložiť konečným súdnym rozhodnutím, teda zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou, a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

Uznesením č. k. 8C/126/2014-25 zo dňa 20.06.2014 bol zamietnutý návrh žalobcov na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ Obč. súd. por.; uznesenie sa stalo právoplatným dňom 17.07.2014.

Žalobca 2/ na pojednávaní vypovedal, že oslovil telefonicky, na základe inzerátu ponúkajúceho možnosť získať úver, zástupcu U. D., ktorý navštívil žalobcu v mieste bydliska. Žalobca uzatváral asi 3 úverové zmluvy na celkovú sumu asi 600.000,- Sk. Prvý úver riadne splácal, preto mu poskytli ďalší. Nezaplatený zostatok prvého úveru mal byť uhradený z úveru druhého. Všetky peniaze použil na rekonštrukciu rodinného domu, postaveného pôvodne v roku 1942. Keďže on aj manželka- žalobkyňa 1/ pracovali a zarábali asi 13.000,- Sk dokopy, podľa ich príjmu bola určená výška mesačnej splátky. Úver ako taký podľa ich právnej zástupkyne uhradili, neuhradené sú vysoké úvery, čo ona napadla a preto chcú, aby bolo počkané s dražbou; žaloba ešte ohľadom úrokov podaná nie je. Asi pred 3 mesiacmi žalobcov navštívila pani O. z Dražobnej spoločnosti za účelom vyfotografovania draženého domu, ale ponúkla im aj možnosť dohody o splácaní dlhu s tým, že dražba nebude. Znalec dom neohliadol, cena draženej nehnuteľnosti oznámená na internete je 27.000 eur. Minulý týždeň chceli prísť robiť odhad, s čím on nesúhlasil vzhľadom na toto pojednávanie. Najmenej 3 roky dozadu nezaplatil ani jednu splátku úveru, pretože bol bez príjmu. Teraz je starobným dôchodcom s dôchodkom 350 eur a jeho manželka začala poberať invalidný dôchodok 360 eur, takže sa môžu dohodnúť na vyhovujúcich splátkach. Ich mesačné výdavky na bývanie sú 191 eur, spolu so žalobkyňou 1/ na lieky doplácajú mesačne okolo 60 eur, na iné dlhy platia okolo 120 eur mesačne. Okrem draženého domu iný majetok nevlastnia. Je voči nemu vedené exekučné konanie, preto z dôchodku mu je vyplácaných 317 eur.

Podľa § 151 a/ účinného k 11.06.2008 Občianskeho zákonníka (ďalej len Obč. zák.) záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva (ďalej len "záloh"), ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená.

Podľa § 151 j/ ods. 1, 2 Obč. zák. ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže záložný veriteľ začať výkon záložného práva. V rámci výkonu záložného práva sa záložný veriteľ môže uspokojiť spôsobom určeným v zmluve alebo predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona, alebo domáhať sa uspokojenia predajom zálohu podľa osobitných zákonov, ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak. Ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže sa záložný veriteľ uspokojiť alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj vtedy, keď zabezpečená pohľadávka je premlčaná.

Podľa § 151 m/ ods. 4 Obč. zák. záložca je povinný strieť výkon záložného práva a je povinný poskytnúť záložnému veriteľovi súčinnosť potrebnú na výkon záložného práva. Najmä je povinný vydať záložnému veriteľovi záloh a doklady potrebné na prevzatie, prevod a užívanie zálohu a poskytnúť akúkoľvek inú súčinnosť určenú v zmluve o zriadení záložného práva. Rovnakú povinnosť má aj tretia osoba, ktorá má záloh alebo doklady potrebné na prevzatie, prevod a užívanie zálohu u seba.

Postupujúc podľa označenej právnej úpravy súd žalobu zamietol. Záložné právo je zabezpečením pohľadávky a jej príslušenstva, ktoré má vecnoprávny charakter, teda pôsobí erga omnes. Z akcesorickej povahy záložného práva vyplýva jeho závislosť čo do vzniku aj trvania na pohľadávke, ktorú má zabezpečovať. Záložné právo predpokladá existenciu platnej pohľadávky, ktorej je akcesiou a bez ktorej nemôže existovať (rozsudok NS ČR sp. zn. 29/Odo/563/2003-29). Ide teda o podporný zdroj uspokojenia pohľadávky záložného veriteľa, tzv. subsidiaritu záložného práva. Jeho obsahom je oprávnenie veriteľa, aby záloh až do zročnosti zabezpečoval jeho pohľadávku, pričom záložca nie je obmedzený v dispozícii s predmetom záložného práva. Záložné právo má funkciu zabezpečovaciu (od vzniku záložného práva až po jeho konečnú realizáciu núti dlžníka splniť dlh) a funkciu uhradzovaciu (ak zročná pohľadávka nie je riadne a včas splnená, má záložný veriteľ právo domáhať sa uspokojenia zo zálohu). Žalobcovia sa domáhali uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou, teda povinnosti zdržať sa realizácie uhradzovacej funkcie záložného práva. Nepopreli pritom, že ich zročná pohľadávka voči žalobcovi nie je riadne (v plnej výške) ani včas (v dohodnutej dobe plnenia) splnená, nepopreli existenciu ani výšku svojho dlhu; tvrdili všeobecným spôsobom neprijateľnosť niektorých zmluvných dojednaní. Súd rozhodnutím vo veci samej nemôže uložiť povinnosť veriteľovi zdržať sa, bez akéhokoľvek časového obmedzenia, výkonu záložného práva, ktoré je podporným zdrojom uspokojenia jeho existujúcej pohľadávky. Potrebu takéhoto časovo neobmedzeného zásahu do zákonného práva na uspokojenie pohľadávky realizáciou uhradzovacej funkcie záložného práva žalobcovia pritom relevantným spôsobom neodôvodňujú. Žalobcovia totiž skutkovo odôvodňujú žalobu poukazom na existenciu neprijateľných zmluvných podmienok v zmluve o poskytnutí úveru „HypoPôžička“ č. U17125-08 z 13.05.2008. Predmetom tejto zmluvy bolo poskytnutie úveru 6.897,93 eur, na zabezpečenie ktorého bola 13.05.2008 uzatvorená zmluva o zriadení záložného práva č. Z17125-08, ktorého predmetom sú nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX Okresného úradu, katastrálneho odboru katastra Lipt. Mikuláš pre obec a kat. úz. F., a to pozemok C-KN parc. č. 121 o výmere 466 m², zastavané plochy a nádvoria, pozemok C-KN parc. č. 122 o výmere 279 m², záhrady a stavba rodinného domu súp. číslo XX, postavená na pozemku C-KN parc. č. 121, vrátane jeho súčastí a príslušenstva. Žalobcovia doposiaľ z úveru vrátili 3.234,92 eur a na účet dražobníka Dražby a aukcie s.r.o., uhradili podľa vlastného tvrdenia sumu 5.000 eur. Žalobcovia tvrdia, že úverová zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré v žalobe všeobecne, opisným spôsobom uvádzajú bez ich konkretizácie. Ak by sa aj súd ďalej prejudiciálne zaoberal skúmaním existencie neprijateľných zmluvných podmienok v úverovej zmluve (čo by malo za následok neplatnosť niektorých zmluvných ujednaní, nie zmluvy celej), vo vzťahu k navrhovanému žalobnému petitu ide o skutočnosť irelevantnú. Súd zdôrazňuje, že žalobcovia sa domáhajú uloženia povinnosti zdržať sa výkonu záložného práva. Pojem zdržať sa, podľa slovníka slovenského jazyka (K..X..X.) znamená spomalenie nejakej činnosti, zadržanie, t.j. zastavenie, obmedzenie, nedovolenie niečo uskutočniť. Nakoľko žalobcovia nepopierajú existenciu, platný vznik záložného práva a zabezpečovanej pohľadávky žalovaného a netvrdia ani ich zánik, súd nemôže uložiť záložnému veriteľovi povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva v zmysle žalobného návrhu bez časového obmedzenia, na neobmedzený, vopred neurčený čas. Vyhovenie žalobe v uvedenej podobe by znamenalo obmedzenie záložného veriteľa pri realizácii uhradzovacej funkcie záložného práva nad rámec potrebnej miery. Nemožno prehliadnuť, že žalobcovia nepopierajú, že z úveru 6.897,93 eur uhradili doposiaľ 3.234,92 eur, takže len na istine úveru dlhujú 3.663,01 eur, teda viac ako polovicu. Žalobcovia netvrdili, že na účet dražobníka Dražby a aukcie, s.r.o. poukázali sumu 5.000 eur práve na úhradu úveru zo zmluvy z 13.05.2008 č. U17125-08, keď výsluchom

žalobcu 2/ má súd preukázané, že žalobcovia dlhujú viacerým subjektom vyššie finančné čiastky. Už v uznesení z 20.06.2014 o zamietnutí návrhu na predbežné opatrenie č. k. 8C/126/2014-22 súd žalobcom vysvetlil, že uloženie povinnosti zdržať sa výkonu záložného práva by prichádzalo do úvahy len vo forme predbežného opatrenia (teda počas presne vymedzeného časového obdobia) a len vtedy, ak by predmetom konania bol obsah samotného záložného práva, nie jeho výkon. Rovnako by súd mohol uložiť žalovanému povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva formou predbežného oparenia, ak by predmetom konania vo veci samej bolo určenie neplatnosti záložnej zmluvy, určenie neplatnosti úverovej zmluvy, určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a pod.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 a 151 ods. 1 Obč. súd. por. V konaní bol úspešný žalovaný, ktorý navrhol prisúdenie náhrady trov konania. Žalovanému v tomto konaní vznikli trovy právneho zastúpenia. Odmena za jeden úkon právnej služby je podľa § 11 ods. 1 písm. a/ vo výške 61,84 eur a patrí podľa § 13 a/ ods. 1, písm. c/, d/ za prípravu a prevzatie zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, za písomné vyjadrenie k žalobe spolu vo výške 123,68 eur a za zastúpenie na pojednávaní 11.07.2014, odročenom bez prejednanja veci vo výške 15,46 € (§ 13 a/ ods. 4) 15,46 eur, spolu 139,14 eur. Z titulu náhrady výdavkov na miestne telekomunikačné a miestne prepravné patrí podľa § 16 ods. 3 uvedeného právneho predpisu čiastka spolu 24,12 eur (3 x 8,04 €). Podľa § 17 uvedenej vyhlášky na náhradu za stratu času za čas strávený cestou zo sídla právneho zástupcu žalovaného do sídla súdu a späť, spojenou s účasťou na pojednávaní 11.07.2014 patrí za 11 polhodín straty času (jedna cesta 2,75 hod.) suma za každú aj začatú polhodinu 1/60 výpočtového základu (13,40 €), celkovo 147,40 € (11x13,40). Z celkovej náhrady trov právneho zastúpenia 310,66 eur (139,14+24,12+147,40) patrí právnenému zástupcovi žalovaného ako platiteľovi DPH, čo preukázal predložením fotokópie osvedčenia o registrácii DPH) čiastka 62,13 eur predstavujúca 20 % DPH, takže celkovo je náhrada uvedených trov v sume 372,79 eur (310,66 + 62,13). Za cestu z 11.07.2014 si žalovaný uplatnil čiastku hotových výdavkov z Bratislavy do Lipt. Mikuláša a späť vo výške 152,32 € vrátane DPH. Neuviedol však akým motorovým vozidlom bola táto cesta vykonaná a nepreukázal ani jeho priemernú spotrebu pohonných hmôt. Ako prílohu návrhu na prisúdenie náhrady trov konania priložil jej vyčíslenie, podľa ktorého ide o vzdialenosť 564 km a priemerná spotreba bližšie neurčeného motorového vozidla je 6,4 litra pohonných hmôt na 100 km. Pripojil doklad o nákupe pohonných hmôt za jednotkovú cenu 1,359 eur/liter z čerpacej stanice OMV Martin zo dňa 11.07.2014. Takéto vyúčtovanie náhrady cestovných výdavkov je nedostatočné hlavne pokiaľ nie je zistiteľný druh motorového vozidla, ktorým bola cesta vykonaná, aká je jeho priemerná spotreba pohonných hmôt, čo neumožňuje ani riadny výpočet cestovných výdavkov. Z tohto dôvodu súd mohol priznať žalovanému právo na náhradu cestovných výdavkov za cestu vlakom ako prostriedkom verejnej hromadnej dopravy z Bratislavy do Lipt. Mikuláša, a to IC vlakom vo výške 20 eur, čo je za dve cesty 40 eur. Celkovo je prisúdená náhrada trov konania vo výške 412,79 eur (372,79 + 40). S poukazom na § 149 ods. 1 Obč. súd. por. zaviazal súd žalobcov na spoločné a nerozdielne zaplatenie týchto trov, vzhľadom na pasívnu solidaritu žalobcov, k rukám advokáta, zastupujúceho žalovaného.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Liptovský Mikuláš na Krajský súd v Žiline písomne v štyroch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 Obč. súd. por. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 Obč. súd. por. odvolanie proti rozsudku, alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Pokiaľ si povinný dobrovoľne nesplní povinnosť stanovenú týmto rozhodnutím, môže oprávnený navrhnúť exekúciu podľa osobitného zákona.